

**UCHWAŁA NR XLI/556/2014
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 31 marca 2014 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za
2013 rok wraz z wykazem potrzeb na rok 2014**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.¹⁾) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykaz potrzeb na rok 2014 związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny określa załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 154, 866 i 1650.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLI/556/2014
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 31 marca 2014 r.

**Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
za rok 2013**

I. Wstęp

Człowiek, aby mógł wzrastać, rozwijać się, kształtować swoją osobowość musi mieć odpowiednie warunki. Optymalnym miejscem mogącym je stworzyć jest rodzina, dlatego też podlega szczególnej ochronie.

Państwo zobowiązane do wspierania rodziny, szczególnej ochrony dziecka w rodzinie, wyznacza zadania dla pomocy społecznej, których rolą jest ingerowanie w jej życie, o ile z różnych przyczyn nie wypełnia swych funkcji przede wszystkim wobec dzieci. Ingerencja jednak nie może naruszać zasady autonomii rodziny, dlatego podejmowana może być w sytuacji zagrożenia praw jej członków, przede wszystkim dzieci.

Udział pomocy społecznej w wspieraniu rodziny wynika z:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn.zm.);
- 2) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.);
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm).

Autonomia rodziny ulega ograniczeniu z powodu braku zdolności do samodzielności w zaspokajaniu potrzeb ważnych i uzasadnionych dla egzystencji, zdrowia, życia i rozwoju jej członków. Przyczyny dysfunkcyjności rodzin są różne, przy czym za najczęściej występujące należy uznać:

- 1) ekonomiczne, uniemożliwiające zaspokajanie potrzeb materialnych rodziny;
- 2) uzależnienia, w tym od alkoholu, zaburzające relacje wewnątrz rodziny i jej funkcjonowanie w społeczeństwie,
- 3) brak odpowiedniego przygotowania do życia w rodzinie i łączącą się z tym niezaradność życiową, brak wydolności w sprawach opieki i wychowywania dzieci.

Wspieranie rodziny musi obejmować potrzeby poszczególnych jej członków, nie zwalnia to jednak z traktowania jej jako integralnej całości.

Formy pomocy są zależne od przyczyn trudności, których rodzina, osoba w rodzinie nie może pokonać nakładem własnych sił lub środków. Przyjmują o nepostać świadczeń pieniężnych, rzeczowych, usługowych, pracy socjalnej, poradnictwa, mediacji, negocjacji.

Coraz częściej podejmowane są próby wykorzystywania potencjału tkwiącego w niezamieszkałej wspólnie rodzinie, przyjaciółach w niesieniu pomocy rodzinie, przez organizowanie Konferencji Grup Rodzinnych. Wprowadza się do rodziny asystenta rodziny, który powinien ją wesprzeć w oparciu o wspólnie akceptowany plan. Podejmowane są też działania interwencyjne, w sytuacji szczególnego zagrożenia zdrowia lub życia członka lub członków rodziny.

II. Pomoc materialna

1. Zasiłki okresowe

Pomoc w tej formie uzupełnia budżety 1224 rodzin. Świadczenia, o których mowa są realizacją obowiązkowego zadania własnego gminy, finansowanego w ramach pozyskiwanej dotacji z budżetu państwa. Ich jednostkowa wartość ustalana jest jako różnica 50% pomiędzy dochodem własnym rodziny a granicznym, ustalonym jako iloczyn kryterium na osobę w rodzinie, które w 2013 r. wynosiło 456 zł miesięcznie i liczby osób w rodzinie. Czasookres pobierania tej formy pomocy jest ustalany indywidualnie.

Ogółem wypłacono w 2013 r. zasiłki okresowe na kwotę 3 463 025,96 zł dla wszystkich uprawnionych, w tym dla rodzin:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2013	Wykonanie kosztów 1.01.-31.12.2013	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Osoby w rodzinie	2 390 496,96	2 389 518,43	1276	8079	1224	4325

2. Zasiłki celowe

Zasiłki celowe służą zaspokojeniu istotnych potrzeb ludzkich, których osoby bądź rodziny nie są w stanie sfinansować same.

Przyznawane są po spełnieniu wymogów ustawowych co do przyczyn ich udzielenia, z przeznaczeniem przede wszystkim na: zakup żywności, leków, opału, opłat za zużytą energię elektryczną, gaz, wodę, niekiedy inne niezbędne dobra czy usługi.

Szczegółowe wykonanie świadczeń społecznych w rozdz. 85214 § 3110 zadania własne gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2013	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2013	Wykonanie kosztów 1.01.-31.12.2013	Liczba świadczeń	Liczba osób
1	Schronienie, nocleg	142 711,80	142 711,80	142 658,72	13 088	82
2	Posiłki w schronisku	125 983,73	125 983,73	126 081,73	13 791	92
3	Odzież	16 797,45	16 797,45	16 797,45	144	129
4	Zasiłki na leki i leczenie	77 691,19	77 691,19	77 691,19	1 050	494
5	Zasiłki na żywność	70 010,46	70 010,46	70 010,46	505	391
6	Pomoc mieszkaniowa	295 911,86	295 911,86	295 911,86	3 691	1 570
7	Zdarzenia losowe	100,00	100,00	100,00	1	1
8	Zasiłki na remont mieszkania	2 691,40	2 691,40	2 691,40	17	16
9	Śniadania w szkole	140 423,10	140 423,10	140 381,10	66 422	531
10	Zakup opału zasiłki	386 120,00	386 120,00	386 120,00	1 007	929

11	Oplaty za żłobek, przedszkole	2 859,60	2 859,60	2 859,60	21	11
12	Świetlica socjoterapeutyczna	21 882,00	21 882,00	21 882,00	300	41
13	Środki higieniczne	11 377,35	11 377,35	11 377,35	379	248
14	Badania profilaktyczne podopiecznych	157,00	157,00	157,00	3	3
15	Celowe specjalne	115 775,26	115 775,26	115 640,26	627	428
16	Inne	11 768,80	11 768,80	11 726,80	149	109
	Razem:	1422 261,00	1422 261,00	1422086,92	101 195	x

Odzież – pomocy sfinansowanej ze środków budżetowych udzielono 129 rodzinom na kwotę 16 797,45 zł. W jej stosowaniu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu (MOPS) posiłkuje się od wielu lat współpracą z organizacjami pozarządowymi, które trudnią się zbiórką i rozdawnictwem odzieży używanej. Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu jest wiodącym partnerem w jej świadczeniu, co powoduje, że wydatki na tę formę wsparcia są niskie.

Leki i leczenie – w okresie sprawozdawczym 494 rodziny skorzystały z pomocy przeznaczonej na wykup najniezbędniejszych leków, materiałów opatrunkowych, środków pomocniczych. Udzielono 1 050 świadczeń na kwotę 77 691,19 zł. Pomoc, o której mowa, nie obejmowała leczenia szpitalnego. Liczba zrealizowanych świadczeń wskazuje na to jak duża liczba rodzin nie może sfinansować ze środków własnych zakupu podstawowych leków, często niezbędnych do ratowania zdrowia i życia.

Zdarzenia losowe – powstałe w następstwie czynników zewnętrznych, nagłych powodują niekiedy potrzebę wsparcia osoby lub rodziny. Kryterium dochodowe nie jest decydujące o możliwości udzielenia wsparcia z tego tytułu, ale rozmiar strat i ich wpływ na możliwość zapewnienia podstawowych potrzeb ludzkich. W 2013 r. przyznano pomoc tylko 1 rodzinie w kwocie 100,00 zł.

Zasiłki na żywność – żywienie jest elementarną potrzebą ludzką, która w rodzinach o niskich dochodach nie jest zaspakajana należycie. Udzielanie pomocy na ten cel jest szczególnie uzasadnione w okresie zmniejszenia się rynku prac dorywczych, a więc jesienią i zimą. Z zasiłków skorzystało 391 rodzin na kwotę 70 010,46 zł (liczba świadczeń 505). Średni zasiłek na żywność wynosił 138,63 zł. Zdecydowanie większe wydatki na zakup produktów spożywczych, umiejscowiona i realizowana była w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, który na mocy ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z późn. zm.), był realizowany do końca 2013 r.

Pomoc mieszkaniowa – w celu zapobiegania sytuacjom, gdy stan zadłużeń rodzin lub osób mógłby spowodować odcięcie dopływu wody, gazu, energii elektrycznej udzielana jest pomoc z przeznaczeniem na opłaty eksploatacyjne, niezależnie od pomocy określanej jako „dodatki mieszkaniowe”.

Zasiłki celowe specjalne - nadal, pomimo podniesienia kryterium dochodowego w październiku 2012 r. istnieje nadal zapotrzebowanie na zasiłki celowe specjalne. Pomoc w tej postaci MOPS przyznał 428 osobom, udzielając 627 świadczeń na łączną kwotę 15 775,26 zł.

Wyszczególnienie	Kwota świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń
Leki i koszty leczenia	26 391,01	147	228
Opał	70 770,51	242	253

Żywność	2 863,80	20	20
Odzież	1 058,20	7	7
Energia	5 546,65	42	46
Zaległości czynszowe	390,00	4	4
Inne	8 755,09	64	69
Razem	115 775,26	425	627

Pomoc specjalna przyznawana jest osobom i rodzinom, które nie spełniają kryterium dochodowego, jednak nakładem środków własnych nie są w stanie zaspokoić pilnych, ważnych lub uzasadnionych potrzeb życiowych. Zdecydowana większość objętych świadczeniami specjalnymi to emeryci i renciści, których świadczenia wypłacane przez organy rentowo-emerytalne są tak niskie, że nie gwarantują pełnej samodzielności w zaspokajaniu potrzeb materialnych.

3. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2013 (po zmianach)	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12. 2013	Wykonanie kosztów 1.01-31.12.2013	Liczba świadczeń	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba osób w rodzinie objętych dożywianiem
1	Dożywianie w szkole 20%	35 919,00	35 917,10	35 917,10	8 643	96	96
2	Posiłki w szkole	458 689,00	45 688,98	458 583,98	101 810	845	845
3	Zasiłki celowe	1 789 587,00	1 789 584,00	1 789 104,00	14 967	2129	4447
	Razem:	2 284 195,00	2 284 190,08	2 283 605,08	125 420	3070	*

*Liczba zasiłków celowych liczona w okresach jednomiesięcznych

Dzieci i młodzież ucząca się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w czasie trwania roku szkolnego korzystały z pomocy w formie obiadów. Pomoc w formie zasiłków przyznawano tylko wówczas, gdy dziecko z przyczyn zdrowotnych nie mogło korzystać ze zbiorowego żywienia. Pomoc pieniężna była udzielana rodzinom na dzieci objęte nauczaniem szkół podstawowych i gimnazjalnych na okres letnich wakacji .

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych stosowana była wobec rodzin wychowujących dzieci nieobjęte obowiązkiem szkolnym oraz mających na utrzymaniu młodzież uczącą się w szkołach ponadgimnazjalnych, a także wobec osób samotnie wychowujących małe dzieci, matek rodzin wielodzietnych, kobiet w ciąży, osób długotrwale chorych, osób starszych i niepełnosprawnych.

Wspomnieć należy, że zestawienie tabelaryczne przedstawione wyżej nie obejmuje poniesionych kosztów na dożywianie w formie obiadów abonamentowych osób dorosłych w rodzinach, w których nie wychowują się dzieci do lat 18, a także tych korzystających z dożywiania w czasie pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy. W 2013 r. programem objęto ogółem 4 815 osób.

Dane dotyczące dzieci dożywianych w szkołach są narastające. W tej sytuacji wykazane jest dziecko, które ukończyło naukę w ostatniej klasie gimnazjalnej w czerwcu 2013 r. jak i to, które rozpoczęło edukację w szkole od września 2013 r. Ogółem dożywianych było 845 dzieci z 522 rodzin. Dzieci wykazywane jako „dożywiane w szkole” w danym roku kalendarzowym są doliczone również do liczby objętych pomocą celową, o ile skończyły szkołę gimnazjalną i podjęły naukę w szkole ponadgimnazjalnej.

4. Inne formy dożywiania dzieci poza środowiskiem rodzinnym

1. Śniadania w szkołach - w okresie sprawozdawczym ze śniadań finansowanych z budżetu miasta korzystało 531 dzieci. Wydatkowano na ten cel 140.423,10 zł. Koszt 1 śniadania wynosił od 2 do 2,20 zł w szkołach podstawowych i do 2,50 zł w gimnazjach.

Beneficjentami tych 66 422 świadczeń były dzieci i młodzież spełniających kryterium dochodowe 456 zł na osobę w rodzinie, uczące się w szkołach podstawowych i gimnazjach.

2. Dożywianie za pośrednictwem świetlic socjoterapeutycznych - w minionym roku MOPS finansował kolacje dla dzieci korzystających z pobytu w świetlicach na wniosek pracownika socjalnego lub po uzgodnieniu z nim. Zaznaczyć przy tym należy, że każda z pięciu funkcjonujących świetlic może przyjmować dzieci z rodzin nie objętych świadczeniami MOPS. Koszt żywienia tych dzieci ponosi wówczas świetlica we własnym zakresie.

Jedna z funkcjonujących świetlic prowadzona jest przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka na zasadach zadania powierzonego co wywołuje ten skutek, że Ośrodek nie ponosi żadnych kosztów ani za pobyt, ani za wyżywianie przebywających tam dzieci i młodzieży. Działalnością świetlic objętych było 183 dzieci. Ośrodek ponosił koszt dożywiania 41 z nich.

Wydatki z tego tytułu wyniosły 21 882,00 zł.

5. Dodatki mieszkaniowe

Podstawą prawną do podejmowania decyzji o przyznaniu lub odmowie pomocy w tej postaci jest ustawa z dn. 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966, z późn. zm.).

Zadania własne gminy

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2013 (po zmianach)	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2013	Wykonanie kosztów 1.01.-31.12.2013	Liczba świadczeń	Liczba wnioskodawców
1	Dodatki mieszkaniowe 2012	5 847 103,00	5 846 234,45	5 845 451,18	26 051	2 886
2	Dodatki mieszkaniowe 2013	6 464 200,00	6 463 495,20	6 461 247,00	27 443	2 956

W 2013 r. znacząco wzrosły nakłady finansowe w porównaniu z wydatkami 2012 r. Tak znaczący wzrost o 617 260,15 zł przy zwiększeniu liczby świadczeniobiorców o 70 środowisk, jest skutkiem wzrostu kosztów eksploatacji mieszkań.

Potencjalni świadczeniobiorcy tej formy pomocy materialnej, aby zyskać świadczenia, o których mowa wyżej, musieli spełniać określone prawem wymogi:

- 1) posiadać tytuł prawny do zajmowanego mieszkania;

2) dochód brutto na osobę w gospodarstwie domowym nie wyższy niż 125% najniższej emerytury, tj. 1.038,94 zł w gospodarstwach wieloosobowych i 175% najniższej emerytury w gospodarstwach jednoosobowych, tj. 1 454,51 zł brutto;

3) powierzchnia użytkowa zajmowanego mieszkania nie mogła przekraczać dopuszczalnej powierzchni normatywnej, tj. dla 1 osoby 35 m², dla dwóch – 40 m², dla trzech – 45m², dla czterech – 55 m², dla pięciu – 55 m², dla 6 osób - 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m², zwiększonej w każdym przypadku maksymalnie o 30%.

Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnica między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu, a kwotą którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 27 443 dodatków mieszkaniowych na podstawie 4 682 wydanych decyzji, na łączną kwotę 6 463 495,20 zł. Średni dodatek mieszkaniowy wynosił 235,52 zł. Z tej formy pomocy korzystało 2 956 gospodarstw domowych.

III. Usługi specjalistyczne dla dzieci

Adresatami tych usług są dzieci z autyzmem.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2013 (po zmianach)	Wykonanie wydatków 1.01-31.02.2013	Wykonanie kosztów 1.01-31.12.2013	Liczba świadczeń	Liczba osób
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	61 400,00	56 980,00	56 980,00	1 424,05	17

Specjalistyczne usługi kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi są organizowane przez Ośrodek i wykonywane przez zatrudnione opiekunki co powoduje, że koszty ich organizacji rozliczane są w innym rozdziale klasyfikacji budżetowej.

W odniesieniu jednak do dzieci autystycznych, wymagających terapii sensorycznej usługi te są zakupowane z zewnątrz. Koszt zakupu tych świadczeń dla 17 dzieci wyszczególnionych powyżej ponoszony jest ze środków budżetowych państwa.

Pomoc w tej formie jest bardzo cenną postacią wspierania w procesie ich rehabilitacji. Wydaje się koniecznym nie tylko utrzymanie, ale i dalszy rozwój usług specjalistycznych dla niepełnosprawnych dzieci.

IV. Piecza zastępcza nad dziećmi

Pieczka zastępcza nad dzieckiem ustanawiana jest na podstawie orzeczenia sądu w sytuacji, gdy rodzina biologiczna nie zapewnia dziecku podstaw do jego wzrostu i rozwoju. Gmina ma prawny obowiązek uczestniczenia w kosztach pieczy zastępczej dzieci i młodzieży powierzonej jej po 1 stycznia 2010 r. Poniesione wydatki z tego tytułu w 2013 r. wynosiły (zadania własne gminy):

Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2013 (po zmianach)	Wykonanie wydatków 1.01-31.12.2013	Wykonanie kosztów 1.01-31.12.2013	Liczba świadczeń	Liczba osób
Utrzymanie dzieci w Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny	85 000,00	82 905,92	82 905,92	192	22
Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej	30 320,00	26 196,03	26 196,03	200	25
Razem:	115 320,00	109 101,95	109 101,95	392	46

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% kosztu całkowitego, w drugim już 30%, a w trzecim i każdym kolejnym 50%.

V. Pomoc niematerialna

Dla zabezpieczenia wykonania zadań wskazanych przez ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach struktur MOPS, utrzymano w 2013 r. funkcjonowanie Zespołu do spraw Rodziny i Interwencji Socjalnych, który składa się z 4 pracowników socjalnych o wysokich kwalifikacjach zawodowych. Pomocą dla ich działań są konsultanci: prawnik, psycholog, pedagog. Praca Zespołu ma służyć podniesieniu skuteczności pracy pracowników socjalnych terenowych w odniesieniu do szczególnie trudnych sytuacji osób i rodzin, których wsparcie, aby było efektywne, wymaga udziału specjalistów.

Zespół uczestniczył w postępowaniach dotyczących 361 środowisk, w tym 287 dotyczących rodzin. W sytuacjach budzących niepokój pracowników, co do sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej nad dziećmi, podjęto decyzję o skierowaniu w 6 sprawach wniosków do sądu rejonowego o wgląd w sytuację dziecka. W jednej sprawie zadecydowano o konieczności ponownego powiadomienia sądu o aktualnej sytuacji dziecka z uwagi na pogorszenie funkcjonowania rodziny. Z rozpatrywanych przez sąd spraw: w 3 ograniczono władzę rodzicielską i ustanowiono nadzór kuratora, w jednej sprawie sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską, umieszczając jednocześnie dziecko w rodzinie zastępczej, dalsze 3 sprawy są w toku.

Nadto przekazano do kuratora Sądu Rejonowego w Inowrocławiu informację o nieprawidłowym funkcjonowaniu rodziny objętej nadzorem.

Pracownicy socjalni wszczęli w 9 sprawach procedurę „Niebieskie Karty” w rodzinach, w których istniało podejrzenie występowania przemocy, gdzie dzieci były bezpośrednio na nią narażone lub były świadkami jej stosowania, z czego dwie „Niebieskie Karty” zostały założone przez pracowników Zespołu.

Wystąpiono w 6 sprawach do szkół i przedszkoli z prośbą o wydanie opinii na temat funkcjonowania w placówkach dzieci, które wymagały zwiększonej uwagi, w związku z ich sytuacją rodzinną. W jednej ze spraw szkoła potwierdziła zaniedbania wobec dzieci; rodzinie tej przyznano wsparcie asystenta rodziny.

Wystąpiono z wnioskami do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu w 2 sprawach, celem uzyskania informacji na temat interwencji w rodzinach w związku z przemocą w rodzinie. Otrzymane informacje nie potwierdziły podejmowania działań przez Policję w tym zakresie.

W jednej ze spraw wystąpiono z wnioskiem do Poradni Zdrowia Psychicznego w Szpitalu Wielospecjalistycznym w Inowrocławiu, celem uzyskania informacji na temat stanu zdrowia osoby podejrzanej o stosowanie przemocy. Pozyskana informacja została wykorzystana do ustalenia planu pomocy dla rodziny.

W roku sprawozdawczym Ośrodek kontynuował pracę na rzecz rodziny w formie asystentury rodzinnej, w szerszym zakresie niż w latach wcześniejszych. Pozyskane środki zewnętrzne umożliwiły w okresie od 17 czerwca do 30 grudnia na zatrudnienie 2 asystentów rodziny, którzy podjęli pracę z 25 rodzinami. Kolejnych 8 rodzin współpracowało z asystentami rodzinnymi w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS. Łącznie z pomocy tej skorzystały 33 rodziny.

Praca podjęta z rodziną w 10 przypadkach została zakończona z powodu tego, iż:

- 8 rodzin osiągnęło cele, określone we wspólnie opracowanym planie pracy,
- w przypadku pozostałych 2 rodzin, z uwagi na wspólną ocenę pracowników Zespołu, asystenta rodziny i pracowników socjalnych terenowych, uznano że nie ma możliwości osiągnięcia, choćby w części, założonych celów.

W czterech sprawach, w których rodziny zostały objęte asystenturą zostały skierowane wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o zajęcie stanowiska w sprawach dalszej opieki nad małoletnimi dziećmi. Najbardziej dostrzegalnymi efektami pracy asystentów z rodzinami są: poprawa relacji między członkami rodzin, zwiększenie zainteresowania rodziców sprawami szkolnymi dzieci, wzrost kompetencji wychowawczych opiekunów, poprawa stanu higieny osób w rodzinach oraz utrzymania czystości w mieszkaniach, nabycie umiejętności radzenia sobie w załatwianiu spraw urzędowych.

W ramach drugiej części V edycji projektu systemowego „Aktywność się opłaca” 23 kobiety bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych uczestniczyły w zajęciach warsztatowych z zakresu: komunikowania się, kreowania własnego wizerunku, korzystania z komputera, wiedzy prawnej, pokonywania stresu, przedsiębiorczości domowej oraz treningu wychowawczego. W ramach tego projektu podjęto też pracę z młodzieżą w przedziale wiekowym od 15 do 25 roku życia z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XLI/556/2014
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 31 marca 2014 r.

Wykaz potrzeb na rok 2014 związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

I. W zakresie świadczeń materialnych.

Rodzina w każdym działaniu skierowanym do niej musi być traktowana jako całość, co nie eliminuje prawa każdego jej członka do zaspokojenia jego ważnych, uzasadnionych potrzeb. Pomoc świadczona rodzinie musi zatem uwzględniać zarówno zaspokojenie potrzeb poszczególnych jej członków, jak i wesprzeć tę funkcję rodziny, której nie może realizować samodzielnie nakładem własnym. Sytuacja materialna rozpoznanych w drodze wywiadów środowiskowych rodzin według oceny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu nie ulegnie poprawie na tyle, aby mogły samodzielnie zaspakajać potrzeby materialne. Należy liczyć się z koniecznością stosowania wsparcia finansowego na poziomie 2013 r.

W tej sytuacji konieczne jest zwrócenie uwagi na niedoszacowanie środków budżetowych w roku bieżącym na zadaniach wykonywanych w ramach dotacji celowej z budżetu centralnego i tak:

1) zasiłki okresowe – zgłoszone potrzeby 3 744 000 zł, plan finansowy 967 000 zł. Pomoc w tej formie to zadanie własne gminy finansowane jednak z budżetu państwa (art. 38 ustawy o pomocy społecznej), co zostało opisane w części sprawozdawczej. Niezbędne jest, aby podejmowane były działania w celu zwiększenia planu, sukcesywnego przekazywania środków, aby ta ważna dla budżetu rodzin żyjących w niedostatku pomoc była realizowana rytmicznie;

2) zasiłki stałe – udział w tej formie pomocy osób żyjących w rodzinach, wychowujących dzieci do lat 18, nie przekroczy 10 % ogółu uprawnionych. Mając jednak na uwadze, że przyjęte do aktualnie obowiązującego planu kwoty są znacząco niższe od zgłoszonych na ten rok potrzeb, niezbędne są działania zmierzające do pozyskania środków zaspokajających w pełni to zadanie;

3) zasiłki celowe – pomocą materialną udzielaną ze środków finansowych gminy realizowaną w ramach zadań własnych o charakterze obowiązkowym są zasiłki celowe (art.17 ust.1 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej). Plan finansowy na rok bieżący kształtuje się na poziomie 1 423 217 zł i jest porównywalny z wykonaniem 2013 r., które wyniosło 1 422 261 zł. i powinien umożliwić zaspokojenie aktualnie rozpoznanych potrzeb, pod warunkiem, że wsparcie z budżetu centralnego realizacji programu osłonowego Miasta Inowrocławia w zakresie dożywiania na lata 2014-2020 ukształtuje się na poziomie wykonania tego zadania w roku 2013 w ramach nieobowiązującej już ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z późn. zm.).

Podstawą do oczekiwań o pozyskanie środków z budżetu centralnego jest uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024).

Brak umowy określającej wielkość ewentualnego wsparcia finansowego z zewnątrz nie pozwala oszacować mogących wystąpić niedoborów finansowych.

Założenia planowe do tego zadania przedstawia poniższa tabela:

Dotacja z budżetu państwa	1 986 483
Środki własne gminy	602 851
Razem w zł	2 589 334

Przyjęte kwoty do planu finansowego na rok bieżący są wyższe od analogicznego pierwotnego planu w 2013 r. i wynoszą 708 500 zł (z budżetu Wojewody), 602 851 zł (z budżetu Miasta).

Środki z budżetu Miasta zabezpieczają udział własny na realizację zadania w kwocie 602 85 zł, a więc w wymaganej wysokości 40 % wartości programu. Zakłada się, że w trakcie roku plan ostateczny na tym zadaniu wyniesie kwotę 2 589 334 zł, w tym 20 % udział własny.

Pozyskanie kwot na poziomie zgłoszonych potrzeb pozwoli na adresowanie pomocy m.in. do:

- 1) dzieci i młodzieży uczących się w szkołach podstawowych, gimnazjach w liczbie około 814;
- 2) zasiłków na zakup żywności dla:
  - a) dzieci do 7 roku życia, młodzieży uczącej się w szkołach ponadgimnazjalnych,
  - b) matek wychowujących dzieci,
  - c) kobiet w ciąży.

Pomoc w tej formie powinna trafić szacunkowo do 1 200 rodzin.

Inne formy dożywiania dzieci poza środowiskiem rodzinnym w ramach środków własnych gminy:

- 1) śniadania w szkołach – pomoc dla dzieci to jedna z niezbędnych form świadczeń materialnych. W planie finansowym na 2014 r. zapisano na tym zadaniu kwotę 145 000 zł, która wystarczy na sfinansowanie śniadań dla około 531 dzieci uczących się w szkołach podstawowych i gimnazjach;
- 2) dożywianie za pośrednictwem świetlic socjoterapeutycznych – obejmować będzie około 41 dzieci z 158 uczęszczających do nich. Przyjęty plan finansowy w kwocie 23 000 zł zabezpiecza wykonanie zadania;
- 3) dotatki mieszkaniowe – plan finansowy na bieżący rok budżetowy zakłada wydatki na poziomie 6 558 294 zł, co pozwoli na zaspokojenie potrzeb około 2 890 rodzin, przy założeniu, że koszty utrzymania mieszkań będą kształtować się na poziomie nieodbiegającym znacząco od 2013 r.;
- 4) pomoc usługowa – usługi specjalistyczne dla dzieci – organizacja usług dla dzieci autystycznych ma na celu wsparcie procesu ich rehabilitacji. Planuje się zakup usług sensorycznych zgodnych z sygnalizowanymi potrzebami dla 17 dzieci. Środki na ten cel zabezpiecza dotacja z budżetu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, a ich wielkość 37 900 zł winna zapewnić prawidłowe wykonanie zadania;

5) piecza zastępcza – w budżecie Miasta, w ramach zadań własnych, zapisano kwotę 255 150 zł, która stanowi zabezpieczenie sfinansowania kosztów pobytu w pieczy zastępczej dla 25 dzieci w drugim roku zamieszkiwania poza środowiskiem rodzinnym, a więc na poziomie 30 % kosztów pieczy zastępczej, 11 dzieci w trzecim roku zamieszkiwania poza środowiskiem rodzinnym, a więc na poziomie 50 % oraz poniesienie wydatków z tytułu nowych ewentualnych umieszczeń w następstwie decyzji sądowych (co może stanowić liczbę 35 dzieci). Koszty poszczególnych form pieczy ustala Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

II. W zakresie pomocy niematerialnej:

Ingerencja w życie rodziny musi być uzasadniona i jest możliwa tylko wtedy, gdy zagrożone jest dobro któregoś z jej członków, w tym przede wszystkim dzieci. Potrzeba ingerencji w życie rodziny nie dotyczy wyłącznie tych rodzin, które objęte są świadczeniami materialnymi. Wsparcie niematerialne powinno być organizowane podobnie jak pomoc materialna na poziomie niezbędnym, uwzględniającym indywidualną sytuację rodziny. Ważną rolę mają do odegrania zawodowe służby socjalne podejmujące czynności w ramach obowiązków zawodowych o charakterze socjalnym oraz pracy socjalnej. Istotne jest, aby uzupełniały i podnosiły swe kwalifikacje. W roku bieżącym 30 terenowych pracowników socjalnych uczestniczyć będzie w około 39 kursach i szkoleniach organizowanych przede wszystkim przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. Przewidujemy, że podejmą w tym roku około 3 300 działań socjalnych, a w około 1000 przypadkach podejmą pracę socjalną, w tym do 640 z udziałem Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych dla wsparcia rodzin borykających się ze złożonymi problemami, których złagodzenie lub rozwiązanie przekracza możliwości samodzielnego prowadzenia przez terenowego pracownika socjalnego.

Zakłada się, że w roku 2014 utrzyma się różnorodność przyczyn powodujących działania ingerujące w życie inowrocławskich rodzin. Wiodącą przyczyną jest nadal zespół patologicznych zachowań, który uzewnętrznia się m.in. zaniedbywaniem opieki nad dziećmi, nadużywaniem alkoholu, stosowaniem przemocy wobec domowników, rażącymi zaniedbaniami w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

W roku bieżącym zakłada się umożliwienie rodzinom mającym trudną sytuację życiową korzystania ze wsparcia indywidualnego: prawnika, psychologa, pedagoga, aby zapewnić im aktywne uczestniczenie w rozwiązywaniu problemów rodzinnych.

Dzięki współpracy z innymi instytucjami i organizacjami, w tym przede wszystkim:

- Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu,
- Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka Kołem w Inowrocławiu możliwa będzie współpraca szczególnie w zakresie:
  - wspierania dziecka,
  - mediacji i negocjacji rodzinnych,
  - terapii rodzinnej.

W ocenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu współpraca poparta wcześniejszymi doświadczeniami będzie lepszą i skuteczniejszą.

MOPS widzi też potrzebę rozwoju współdziałania z wieloma podmiotami, w tym organizacjami pozarządowymi, które wyrażą chęć i wolę wspierania rodziny lub dziecka w rodzinie.

Kolejne zadanie to konieczność rozwoju nowych form wspierania pozamaterialnego, aktywizującego lokalną społeczność. Rozwój pomocy w tym zakresie będzie możliwy przez czynienie starań o pozyskanie środków zewnętrznych, dlatego MOPS przystąpił do realizacji projektu „Razem łatwiej”, finansowanego ze środków EFS i budżetu państwa; będzie również zgłaszać swój akces do udziału w innych projektach służących aktywizacji społecznej i zawodowej świadczeniobiorców pomocy społecznej i ich otoczenia.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XLI/556/2014
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA
z dnia 31 marca 2014 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy – zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ww. potrzeby stanowią, w myśl art. 179 ust. 2 ustawy, podstawę do uchwalania przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

W załączniku nr 1 do uchwały przedstawione zostało sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, opracowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu.

Wykaz potrzeb związany z realizacją ww. zadania, stanowiący załącznik nr 2, opracował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu na podstawie rozeznania sytuacji rodzin, jak i jej poszczególnych członków wymagających wsparcia.

Mając powyższe na uwadze, wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań zakresu wspierania rodziny za 2013 rok wraz z wykazem potrzeb na rok 2014 w głosowaniu jawnym.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 19 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 19 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

**Przewodniczący Rady
Miejskiej Inowrocławia**

Tomasz Marcinkowski